

Sygn. akt VU 1122/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **S. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 24 lipca 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. W. prawo do emerytury od dnia (...)

Sygn. akt VU 1122/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy S. W. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 14 sierpnia 2013 roku pełnomocnik wnioskodawcy, wnosząc o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresów pracy od dnia 3 lipca 1975 roku do 21 czerwca 1992 roku i od dnia 22 czerwca 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, iż wnioskodawca nie przedłożył świadectw pracy w warunkach szczególnych, a w świadectwie pracy z dnia 22 czerwca 1992 roku i z dnia 30 kwietnia 2004 roku wpisano stanowisko cieśla, cieśla-zbrojarz, które nie jest wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Ponadto wnioskodawca w okresach od 21 lipca 1980 roku do 5 sierpnia 1981 roku, od 27 października 1986 roku do 11 grudnia 1987 roku, od 27 października 1989 roku do 26 października 1990 roku i od 13 marca 1991 roku do 31 marca 1992 roku pracował na budowach eksportowych na stanowisku cieśli.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca C. W., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 21 czerwca 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz miał rozwiązany stosunek pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-2 akt emerytalnych)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 29 lat 10 miesięcy i 24 dni.

(dowód: decyzja z dnia 24.07.2013 r. k. 48 akt emerytalnych)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu zatrudnienia.

(dowód: decyzja z dnia 24.07.2013 r. k. 48 akt emerytalnych)

C. W. w okresie od 3 lipca 1975 roku do 21 czerwca 1992 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B. (poprzednio Kombinat (...)) na stanowisku cieśla w pełnym wymiarze czasu pracy a w okresie od 22 czerwca 1992 roku do 30 kwietnia 2004 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w B. również na stanowisku cieśla w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: świadectwo pracy z 30.04.2004r. k. 5 akt sprawy, świadectwo pracy z dn. 22.06.1992 r. k. 6-6verte akt sprawy, umowa o pracę z dn. 22.06.1992 r. k. 9 akt emerytalnych, umowa o pracę z dn. 3.07.1975r. k. 10 akt emerytalnych)

Te wskazane przedsiębiorstwa powstały z Kombinatu (...) w B., które ulegało różnym przekształceniom oraz zmieniało nazwy. Kombinat jak sama nazwa wskazuje budował elektrownię w B. i w okresie kulminacyjnym zatrudniał kilka tysięcy pracowników.

(dowód: zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 15.50 do minuty 18.43, od minuty 26.15. do minuty 27.10 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25 w związku z protokołem rozprawy z dnia 29 listopada 2013 r. od minuty 1.01 do minuty 6.18 k. 15-16 wraz z nagraniem koperta k. 17)

Wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia, a więc w okresie od 3 lipca 1975 roku do 21 czerwca 1992 roku i w okresie od 22 czerwca 1992 roku do 30 kwietnia 2004 roku pracował jako cieśla w brygadzie, która wykonywała szalunki zarówno w głębokich wykopach jak i szalunki na wysokości, przy czym w zdecydowanej większości przeważały prace na wysokości. Wnioskodawca w wykopach o głębokości do 10-15 metrów robił podstawy (stopy) do konstrukcji żelbetonowych i betonowych. Następnie szalunki wykonywał w górę, na wysokość nawet 30-40 metrów, tak aby powstała ściana lub komin elektrowni. Pracę swoją wykonywał zgodnie z rysunkiem technicznym. Wykonane przez S. W. szalunki drewniane, zbrojarz zbroił i następnie zalewane były one betonem.

(dowód: zeznania świadka K. P. protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 2.32 do minuty 9.21 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25, zeznania świadka K. S. (1) protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 9.38 do minuty 13.59 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 15.50 do minuty 18.43, od minuty 26.15. do minuty 27.10 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25 w związku z protokołem rozprawy z dnia 29 listopada 2013 r. od minuty 1.01 do minuty 6.18 k. 15-16 wraz z nagraniem koperta k. 17, angaże z lat 1977-2002 k. 11-24 akt emerytalnych)

Wnioskodawca w ramach zatrudnienia w wyżej wymienionych przedsiębiorstwach wykonywał pracę na budowach eksportowych w okresach od dnia:

- 21 lipca 1980 roku do 21 lipca 1981 roku budowa eksportowej w Libii przy budowie Elektrowni, stanowisko cieśla,
- 27 października 1986 roku do 31 października 1987 roku budowa eksportowa w NRD przy budowie elektrowni, stanowisko cieśla,
- 27 października 1989 roku do 26 października 1990 roku budowa eksportowa w ZSRR, stanowisko cieśla,
- 13 marca 1991 roku do 30 czerwca 1991 roku budowa eksportowa w RFN, stanowisko cieśla,
- 25 maja 1992 roku do 30 czerwca 1992 roku budowa eksportowa w RFN, stanowisko cieśla ,
- 4 maja 1995 roku do 19 grudnia 1995 roku budowa eksportowa w RFN, stanowisko cieśla .

(dowód: umowy o pracę k. 25-26, 27-28, 29-30, 31-32, 33-34, 35-36, 38, 39 akt emerytalnych)

Kombinat (...) w ramach nagrody wysyłał swoich pracowników do pracy eksportowej. Pracownicy wysyłani byli według zajmowanych stanowisk zgodnie z zapotrzebowaniem. Jeżeli na budowie potrzebowano cieśli, to wysyłano tylko cieśli, którzy pracowali tam tylko na takim stanowisku. Na wszystkich budowach eksportowych wnioskodawca pracował jako cieśla wykonując szalunki w wykopach oraz na wysokości przy budowach elektrowni czy innych dużych obiektów.

(dowód: zeznania świadka K. P. protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 21.15 do minuty 24.01 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25, zeznania świadka K. S. (1) protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 24.10 do minuty 26.13 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 15.50 do minuty 18.43, od minuty 26.15. do minuty 27.10 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25 w związku z protokołem rozprawy z dnia 29 listopada 2013 r. od minuty 1.01 do minuty 6.18 k. 15-16 wraz z nagraniem koperta k. 17)

Wnioskodawca ukończył zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie stolarz, a następnie ukończył kurs mistrzowski w zawodzie cieśla.

(dowód: zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 6 lutego 2014 roku od minuty 15.50 do minuty 18.43, od minuty 26.15. do minuty 27.10 k. 22-24 wraz z nagraniem koperta k. 25 w związku z protokołem rozprawy z dnia 29 listopada 2013 r. od minuty 1.01 do minuty 6.18 k. 15-16 wraz z nagraniem koperta k. 17, świadectwo pracy z dn. 22.06.1992 r. k. 6verte akt)

Wnioskodawcy nie zostało wystawione żadne świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl natomiast ust. 2 art. 184 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 roku emerytura przysługiwała pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Od 1 stycznia 2013 roku nastąpiła zmiana wskazanego przepisu, w ten sposób, że został wyeliminowany wymóg rozwiązania stosunku pracy.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu(...)ukończył 60 lat oraz nie jest członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272). Ponadto jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 20210 roku (sygn. akt II UK 21/10, Lex nr 619638) dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy.

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...)

i (...) w B. (poprzednio w Kombinacie (...)) oraz

w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w B. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach rentowych i osobowych.

W będącej przedmiotem osądu sprawie wnioskodawca nie dysponował świadectwami pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy. Okoliczności te, nie przesądzają jednak, jak chce organ rentowy, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał. Skarżący w postępowaniu sądowym może bowiem dowodzić wykonywanie pracy w szczególnych warunkach wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) a obecnie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (tak por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie sporny pozostawał jedynie charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy, umowy o pracę potwierdzających zatrudnienie a także licznych angaży oraz umów o pracę na budowach eksportowych wnioskodawcy w spornym okresie czasu wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowiskach cieśli.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od dnia 3 lipca 1975 roku do dnia 21 czerwca 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. oraz w okresie od dnia 22 czerwca 1992 roku do dnia 30 kwietnia 2004 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w B. Sąd oparł na zeznaniach świadków K. P. i K. S. (1) oraz zeznaniach wnioskodawcy. Świadek K. P. od 1976r. do około 1992/1995 roku pracował jako cieśla w Przedsiębiorstwie (...) w B. (poprzednio w Kombinacie (...)). Natomiast K. S. (1) od 1978 roku do 1998 roku również pracował jako cieśla w Przedsiębiorstwie (...) w B. (poprzednio w Kombinacie (...)). Posiadają więc oni bezpośrednią wiedzę na temat codziennych obowiązków wnioskodawcy. Widzieli go przy pracy, bowiem pracowali w sąsiednich brygadach, a ponadto wykonywali taką samą pracę jak wnioskodawca. Z wiarygodnych zeznań świadków wynika, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w brygadzie, która wykonywała szalunki zarówno w głębokich wykopach oraz szalunki na wysokości. Z istoty samej budowy elektrowni wynika jednoznacznie, iż praca cieśli zaczynała się od pracy w głębokich wykopach i ostatecznie przechodziła w pracę na wysokości. W ten sposób budowane były ściany elektrowni oraz kominy. Z zeznań wskazanych świadków wynika również jednoznacznie, iż wnioskodawca podczas budów eksportowych pracował jako cieśla, wykonując szalunki przy wznoszeniu dużych obiektów tj. głównie elektrowni. Mimo, iż tylko na budowie eksportowej w NRD świadek K. S. (2) pracował razem z wnioskodawcą, to jednak mając na uwadze treść zeznań świadków, nie budzi wątpliwości Sądu, iż podczas wszystkich wyjazdów na budowy eksportowe, wnioskodawca pracował w takim samym charakterze jak podczas budowy elektrowni (...), a więc jako cieśla. Świadkowie potwierdzili bowiem, iż podczas wyjazdów zagranicznych pracowali na stanowiskach takich samych jak w kraju, a więc na stanowisku cieśli.

W ocenie Sądu praca wnioskodawcy w okresie od dnia 3 lipca 1975 roku do dnia 21 czerwca 1992 roku oraz w okresie od dnia 22 czerwca 1992 roku do dnia 30 kwietnia 2004 roku (łącznie z okresem wszystkich oddelegowań na budowy eksportowe) winna być zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych. Prace cieśli przy budowie rurociągów w głębokich wykopach oraz prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości zostały wymienione w Wykazie A dział V poz. 1 i 5 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz w stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1.08.1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MBiPMB Nr 3 z 6.12.1983r., poz. 6) **w Wykazie A dział V poz. 1 pkt 4 i poz. 5 pkt 3.**

Sąd tym samym nie znalazł podstaw do uznania, że niedokładne nazewnictwo stanowiska pracy może, w przypadku wnioskodawcy, stanowić podstawę do nieuznania spornego okresu, za pracę w szczególnych warunkach tym bardziej, że materiał dowodowy zebrany w sprawie, a w szczególności dokumentacja akt osobowych, zeznania świadków, jak

i samego wnioskodawcy oraz analiza charakteru pracy wnioskodawcy pozwala stwierdzić, iż wykonywał on pracę wymienioną w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale V - w budownictwie i przemyśle budowlanym, pod poz. 5 oraz 2.

Sąd podzielił w tym zakresie pogląd Sądu Apelacyjnego w Gdańsku zawarty w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 października 2012 roku (sygn. akt III AUa 616/12, lex nr 1236225), iż praca w przedsiębiorstwie budowy elektrowni, podczas której ubezpieczony wykonuje z drewna rusztowania i konstrukcje budowlane jest pracą w warunkach szczególnych, a także podobny pogląd wyrazowy przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2013 roku (sygn. akt III AUa 1718/12, lex nr 1366105).

Reasumując Sąd zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia we wskazanych przedsiębiorstwach i obejmujące okresy od 3 lipca 1975 roku do dnia 21 czerwca 1992 roku oraz od dnia 22 czerwca 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Wnioskodawca w toku niniejszego postępowania udowodnił zatem, że przez okres przekraczający 15 lat, pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach wykonując prace przy montażu konstrukcji na wysokości.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego.

Biorąc zatem pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił wszystkie wymagane przepisami rozporządzenia warunki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, ma ponad 15 letni staż pracy w szczególnych warunkach, a w dniu 21 czerwca 2013 roku złożył wniosek o emeryturę, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że ostatnim warunkiem, od którego zależało prawo do emerytury było ukończenie 60 lat, Sąd przyznał skarżącemu emeryturę od dnia (...).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku.